

मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजना टप्पा-२ (बॅच-१)
अंतर्गत संशोधन व विकासासाठी अतिरिक्त
७,००० कि.मी. लांबी मंजूर करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

ग्राम विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: मुग्रायो-२०२३/प्र.क्र.४३६/बांधकाम-४

५ वा मजला, बांधकाम भवन, २५ मईबान पथ,

फोर्ट, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ००९

तारीख: १५ फेब्रुवारी २०२४.

संदर्भ :

१.शासन निर्णय, ग्राम विकास विभाग क्रमांक: ग्रासयो-२०१५/प्र.क्र.१२/योजना-९,
दिनांक २८ ऑक्टोबर, २०१५.

२.शासन निर्णय, ग्राम विकास विभाग क्रमांक: मुग्रायो-२०२१/प्र.क्र.१६५/बांध-४, दिनांक
०६ जानेवारी, २०२२.

प्रस्तावना :

राज्यातील इतर जिल्हा मार्ग व ग्रामीण मार्ग यांची एकुण लांबी व त्याप्रमाणात दर्जोन्नती झालेल्या रस्त्यांची लांबी कमी प्रमाणात असल्याने, महाराष्ट्र शासनाने उपरोक्त वाचा क्र.१ मधील दिनांक २८ ऑक्टोबर, २०१५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये, प्रधानमंत्री ग्राम सडक योजनेच्या धर्तीवर मुख्यमंत्री ग्राम सडक योजना सुरू केली होती. सदर योजनेमध्ये सन २०१५-१६ ते २०१९-२० या कालावधीत दर्जोन्नतीसाठी एकुण ३०,००० कि.मी. लांबीचे रस्ते व नवीन जोडणीमध्ये एकुण १११ कि.मी. लांबीचे रस्ते मंजूर करण्यात आले होते. यापैकी सद्यस्थितीत सुमारे २८४३२ कि.मी. लांबीचे रस्ते पूर्ण करण्यात आले असून, उर्वरित लांबी सन २०२४-२५ अखेर पूर्ण होणार आहे.

०२. मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजना टप्पा-२ ही योजना दिनांक ६ जानेवारी, २०२२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये राबविण्यात येत आहे. सदर योजनेंतर्गत रस्ते दर्जोन्नतीसाठी १०,००० कि.मी. इतक्या लांबीचे उद्दिष्ट ठरवण्यात आले आहे. सदर उद्दिष्टापैकी नियमित ७००० कि.मी. लांबीचे रस्ते जिल्हानिहाय वाटप करण्यात आलेले आहेत व ३०% लांबी संशोधन व विकास अंतर्गत मंजूर करण्यात आली आहे. त्यानुसार ३०% म्हणजेच ३,००० कि.मी. लांबीच्या रस्त्यांचे सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्यास शासनस्तरावरून मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे.

०३. या पार्श्वभूमीवर मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजना टप्पा-२ मधील १०,००० कि.मी उद्दिष्टाव्यतिरीक्त संशोधन व विकास कार्यक्रमांतर्गत राज्यातील ग्रामीण रस्ते व इतर जिल्हा मार्ग यांची दर्जोन्नती करण्यासाठी मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजना टप्पा-२ (बॅच-१) या शिर्षाखाली अतिरिक्त ७००० किमी लांबी मंजूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होता. त्यानुषंगाने मा.मंत्रीमंडळाच्या दि.१४ फेब्रुवारी २०२४ रोजीच्या बैठकीतील मान्यतेनुसार पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय:

मुख्यमंत्री ग्राम सडक योजना टप्पा-२ (बॅच-१) मध्ये संशोधन व विकास कार्यक्रमांतर्गत अतिरिक्त ७,००० कि.मी. लांबीच्या रस्त्यांच्या दर्जोन्नतीसाठी मान्यता देण्यात येत आहे.

०२. मुख्यमंत्री ग्राम सडक योजना टप्पा-२ (बॅच-१) अंतर्गत अतिरिक्त ७,००० कि.मी. ग्रामीण भागातील रस्त्यांची दर्जोन्नती करण्यासाठी प्राधान्याने मुख्यमंत्री ग्राम सडक योजना टप्पा-२ साठी संदर्भ क्र ०२ येथील शासन निर्णयातील निकषांच्या आधारे करण्यात येईल.

०३. मुख्यमंत्री ग्राम सडक योजना टप्पा-२ (बॅच-१) अंतर्गत अतिरिक्त ७,००० कि.मी. रस्ते दर्जोन्नतीसाठी खालील प्रकारच्या रस्त्यांची निवड करण्यास प्राधान्य असेल.

१. महानगरपालिका, साखर कारखाने, औष्णिक विद्युत केंद्र, वाळु-खडीच्या खदाणी, मोठ्या नद्या, अधिकृत औद्योगिक विकास महामंडळ परिसरापासून १० कि.मी.च्या आणि नगरपालिका, नगरपरिषद, नगर पंचायत, छावणी बोर्ड हद्दीपासून ५ कि.मी.च्या मर्यादेत इतर जिल्हा मार्ग व ग्रामीण मार्गाची धावपट्टी आवश्यकतेनुसार ५.५० मी. रुंदीचे रस्ते करण्यात यावे. उर्वरित क्षेत्रासाठी मुख्यमंत्री ग्राम सडक योजना टप्पा-१ प्रमाणे धावपट्टी व संकल्पनाच्या तरतूदी लागू राहतील.
२. मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजना टप्पा-२ (बॅच-१) अंतर्गत रस्ते निवडीसाठी खालील प्रकारच्या रस्त्यांची धावपट्टी Thin White Topping (TWT) तंत्राद्वारे आवश्यकतेनुसार घेण्यात येईल.
 - I. नदीपात्रातील समांतर व खोल काळयामातीच्या परिसरात असलेले रस्ते.
 - II. महानगर पालिका / नगर परिषद हद्दीपासून ५ किमी पर्यंतचे रस्ते.
 - III. T-९ व त्या पेक्षा जास्त वाहतुक वर्दळ असलेले रस्ते.
 - IV. गौण खनिज उदा. दगड, मरुम, वाळु, इ खदाणीकडे जाणारे रस्ते.
 - V. औद्योगिक वसाहतीच्या व साखर कारखान्यांच्या परिसरापासून १० किमी अंतरापर्यंतचे रस्ते
 - VI. अति पर्जन्यमान असलेल्या डोंगरी भागातील रस्ते
 - VII. प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेंतर्गत व इतर राज्य योजनेंतर्गत कोअर नेटवर्कमधील दोष दायित्व संपुष्टात आलेले व दुरावस्था झालेले रस्ते.

उक्त नमुद प्रकारातील (I ते VII) Thin White Topping (TWT) याद्वारे दर्जोन्नतीसाठी पात्र असलेल्या रस्त्यांची लांबी किमान ३ कि.मी. असणे आवश्यक राहिल.

०४. प्रस्तुत अतिरिक्त ७००० किमी रस्त्याचे Thin White Topping (TWT) तंत्रज्ञानाचा वापर करून अंदाजपत्रक तयार करतांना खर्च किमान राहिल तसेच अनावश्यक खर्च होणार नाही

याबाबत संबंधित अधीक्षक अभियंता व कार्यकारी अभियंता ,महाराष्ट्र ग्रामीण रस्ते विकास संस्था यांनी दक्षता घ्यावी.

०५. मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजना टप्पा-२ मधील (बॅच-१) संशोधन व विकास कार्यक्रमांतर्गत अतिरीक्त ७,००० कि.मी लांबीच्या रस्ते दर्जोन्नतीकरीता आवश्यक असणारा खर्च प्रकल्पाच्या प्रत्यक्ष सविस्तर प्रकल्प अहवालानुसार येणा-या किंमतीनुसार राज्य योजनेच्या नियतव्ययातून भागविण्यात येईल.

०६. प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेतर्गत Vision Document- २०२० मध्ये नमुद New Technology Initiative नुसार मार्गदर्शक सूचनांचे पूर्णपणे अवलंब करून सदरहू अतिरिक्त लांबीच्या रस्त्यांमध्ये नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर तसेच उपरोक्त परिच्छेद क्र.३ मध्ये नमुद रस्त्यांसाठी Thin White Topping (TWT) ची धावपट्टी घेण्यात येईल.

०७. मुख्यमंत्री ग्राम सडक योजना टप्पा-२ (बॅच-१) अंतर्गत अतिरीक्त ७,००० कि.मी. लांबी संशोधन व विकासासाठी राखून ठेवण्यात येईल व अशा रस्त्यांची निवड व लांबीस मान्यता देण्याचे अधिकार शासनास असतील.

०८. प्रस्तुत योजना राबविण्यासाठी प्रशासकीय निधी आवश्यक असल्याने प्रत्येक वर्षी उपलब्ध होणाऱ्या राज्य निधीपैकी ४ टक्के निधी प्रशासकीय कामांसाठी राखून ठेवण्यात येईल.

०९. मुख्यमंत्री ग्राम सडक योजना टप्पा-१ व टप्पा-२ हा महाराष्ट्र ग्रामीण रस्ते विकास संस्थेमार्फत राबविण्यात येत आहे. त्याच धर्तीवर सदरहू अतिरीक्त ७,००० कि.मी. लांबी दर्जोन्नती कार्यक्रम ग्राम विकास विभागाच्या अधिनस्त असलेल्या महाराष्ट्र ग्रामीण रस्ते विकास संस्थेमार्फत राबविण्यात येईल व कार्यान्वयन संदर्भ क्र.०२ मध्ये नमुद असलेल्या शासन निर्णयात विहित केल्याप्रमाणे असेल.

१०. सदर योजना अंमलबजावणीचे टप्पे पुढीलप्रमाणे असतील.

- I. रस्त्यांची निवड व लांबीस मान्यता देण्याचे अधिकार शासनास राहतील.
- II. मुख्यमंत्री ग्राम सडक योजना टप्पा-२ अंतर्गत अस्तित्वातील कोअर नेटवर्क चा वापर करणे.
- III. आवश्यकतेनुसार PCI सर्वेक्षण व प्राधान्यक्रम यादी तयार करणे.
- IV. मा. लोकप्रतिनिधीकडून कोअर नेटवर्क मधील सुचित करण्यात आलेले व प्राधान्यक्रम असलेल्या रस्त्यांची शासन मान्यतेने रस्ते निवड करणे .
- V. रस्ते निवडीनंतर सविस्तर सर्वेक्षण व अंदाजपत्रक तयार करणे.
- VI. सविस्तर प्रकल्प अहवालासह प्रस्ताव शासन मान्यतेसाठी सादर करणे.

VII. शासनाने प्रशासकीय मान्यता दिल्यानंतर निविदा प्रक्रिया राबवून प्रत्यक्ष कार्यारंभ आदेश देणे.

११. सदर योजनेवरील खर्च “मागणी क्र. एल-७, ५०५४, मार्ग व पूल यावरील भांडवली खर्च ०४, जिल्हा व इतर ग्रामीण मार्ग ३३७, रस्त्यांची बांधकामे (००)(०१), मुख्यमंत्री ग्रामीण मार्ग योजना नवीन रस्ते बांधणे व अस्तित्वातील रस्त्यांचे नुतनीकरण, ५३ मोठी बांधकामे सीआरसी-५०५४ ५१५३” या लेखाशीर्षाखाली दर्शविण्यात यावा.

१२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२४०२१५१३१७२९११२० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रशांत पाटील)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मुख्यमंत्री महाराष्ट्र राज्य, यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२. मा. उप मुख्यमंत्री (गृह) महाराष्ट्र राज्य, यांचे उप सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) महाराष्ट्र राज्य, यांचे उप सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा. विधानसभा सदस्य, मा. विधानपरिषद, सदस्य.
६. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र-१, मुंबई.
७. महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र-१, मुंबई.
८. विभागीय आयुक्त, महसूल विभाग, सर्व.
९. प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई *(पत्राने).
१०. मुख्य अभियंता (प्र.मं.ग्रा.स.यो.), महाराष्ट्र ग्रामीण रस्ते विकास संस्था, पुणे.
११. जिल्हाधिकारी, सर्व.
१२. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, सर्व.
१३. मा. मंत्री (ग्रा.वि.) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
१४. मा. राज्यमंत्री (ग्रा.वि.) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

१५. अधीक्षक अभियंता (प्र.मं.ग्रा.स.यो.), महाराष्ट्र ग्रामीण रस्ते विकास संस्था, सर्व विभाग.
१६. कार्यकारी अभियंता (प्र.मं.ग्रा.स.यो.), महाराष्ट्र ग्रामीण रस्ते विकास संस्था, सर्व जिल्हे.
१७. मा.अ.मु.स. (ग्रा.वि. व पं.रा.), ग्राम विकास विभाग, यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
१८. मा.सचिव, (मु.मं.ग्रा.स.यो.), ग्राम विकास विभाग, यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
१९. मंत्रालयीन विभाग, सर्व.
२०. सह सचिव/उप सचिव सर्व, ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२१. सर्व कार्यासने, ग्राम विकास विभाग, बांधकाम भवन, मंत्रालय, मुंबई.
२२. निवड नस्ती (कार्यासन बांधकाम-४) ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.